Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (osmi senat)

z dne 21. januarja 2021*

„Predhodno odločanje – Socialna politika – Enako obravnavanje moških in žensk v zadevah socialne varnosti – Direktiva 79/7/EGS – Člen 4(1) – Predčasna upokojitev po lastni volji – Predčasna starostna pokojnina – Upravičenost – Znesek pokojnine, ki bi se prejela, ki mora biti vsaj enak zakonskemu minimalnemu znesku – Delež delavcev vsakega spola, ki ni upravičen do predčasne upokojitve – Utemeljitev morebitnega manj ugodnega položaja za delavke – Cilji socialne politike zadevne države članice“

V zadevi C-843/19,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Tribunal Superior de Justicia de Cataluña (vrhovno sodišče avtonomne skupnosti Katalonija, Španija) z odločbo z dne 12. novembra 2019, ki je na Sodišče prispela 20. novembra 2019, v postopku

Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS)

proti

BT,

SODIŠČE (osmi senat),

v sestavi N. Wahl, predsednik senata, F. Biltgen (poročevalec), sodnik, in L. S. Rossi, sodnica,

generalni pravobranilec: G. Hogan,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS) A. Álvarez Moreno in G. Guadaño Segovia, agentki,

– za BT I. de Gispert Català, abogado,

– za špansko vlado S. Jiménez García, agent,

– za portugalsko vlado A. Pimenta, M. Carneiro, J. Marques in P. Barros da Costa, agentke,

– za Evropsko komisijo I. Galindo Martín in C. Valero, agentki,

* Jezik postopka: španščina.

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 4(1) Direktive Sveta z dne 19. decembra 1978 o postopnem izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zadevah socialne varnosti (79/7/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 1, str. 215).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS) (nacionalni zavod za socialno varnost, Španija) in BT, ker navedeni inštitut zadnjenavedeni osebi ni odobril predčasne starostne pokojnine.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Člen 1 Direktive 79/7 določa:

„Namen te direktive je postopno izvrševanje načela enakega obravnavanja moških in žensk v zadevah socialne varnosti (v nadaljevanju: ‚načelo enakega obravnavanja‘) na področju socialne varnosti ter drugih elementov socialnega varstva, ki jih predvideva člen 3.“

4 V skladu s členom 3(1)(a) te direktive se ta uporablja za zakonske sisteme, ki med drugim zagotavljajo varstvo pred tveganjem starosti.

5 Člen 4(1) navedene direktive določa:

„Načelo enakega obravnavanja pomeni, da ni nobene diskriminacije na podlagi spola, bodisi posredne ali neposredne, še posebno ne glede zakonskega ali družinskega statusa in zlasti glede:

– namena sistemov in pogojev za dostop do njih,

– obveznosti glede prispevkov in izračunavanja prispevkov,

– izračunavanja dajatev, vključno z zvišanjem zaradi zakonskega partnerja in vzdrževancev, in pogojev, ki urejajo trajanje in obdržanje upravičenosti do dajatev.“

6 Člen 2(1) Direktive 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu (UL 2006, L 204, str. 23) določa:

„Za namene te direktive se uporabljajo naslednje opredelitve:

[…]

(b) ‚posredna diskriminacija‘: kadar bi bile zaradi navidezno nevtralnega predpisa, merila ali prakse osebe enega spola v posebej neugodnem položaju v primerjavi z osebami drugega spola, razen če ta predpis, merilo ali praksa objektivno temelji na zakonitem cilju in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna in potrebna;

[…]“

Špansko pravo

7 Člen 59 Ley General de la Seguridad Social (splošni zakon o socialni varnosti), katerega konsolidirano besedilo je bilo potrjeno z Real Decreto Legislativo 8/2015 (kraljeva zakonska uredba 8/2015) z dne 30. oktobra 2015 (BOE št. 261 z dne 31. oktobra 2015), v različici, ki je veljala v času dejanskega stanja v postopku v glavni stvari (v nadaljevanju: LGSS), je naslovljen „Dodatki za pokojnine, ki so nižje od minimalne“. Ta člen v odstavku 1, prvi pododstavek, določa:

„Osebe, ki so upravičene do pokojnin iz sistema socialne varnosti in ki ne prejemajo nobenih dohodkov iz dela, kapitala ali iz komercialnih dejavnosti in kapitalskih dobičkov v skladu s tem, kar je za te dohodke določeno v okviru davka od dohodkov fizičnih oseb, ali osebe, ki prejemajo take dohodke, ne da bi ti presegali znesek, ki se vsako leto določi z ustreznim Ley de Presupuestos Generales del Estado [splošni zakon o državnem proračunu], imajo pravico do prejemanja dodatkov, določenih z zakonom ali drugim predpisom.“

8 Člen 208 LGSS, naslovljen „Predčasna upokojitev po volji upravičenca“, v odstavku 1 določa:

„Za dostop do predčasne upokojitve na prošnjo upravičenca se zahteva izpolnitev naslednjih pogojev:

(a) dosežena starost, ki je za največ dve leti nižja od starosti, ki se zahteva v skladu z določbo člena 205(1)(a), ne da bi se za izračun uporabili korekcijski količniki, na katere se nanaša člen 206;

(b) dokazano plačevanje prispevkov za najmanj 35 let, ne da bi se pri tem upošteval sorazmerni delež iz izrednih plačil […];

(c) po izpolnitvi splošnih in posebnih pogojev za navedeni način upokojitve mora biti znesek pokojnine, ki ga upravičenec prejme, večji od minimalne pokojnine, ki bi upravičencu glede na njegove družinske razmere pripadala ob dopolnitvi starosti 65 let. V nasprotnem primeru ni mogoče uporabiti te oblike predčasne upokojitve.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

9 BT je kot gospodinjska pomočnica spadala v poseben španski sistem socialne varnosti, ki je bil pridržan za to kategorijo delavcev (v nadaljevanju: posebni sistem). BT je v ta sistem vplačevala v obdobju 14.054 dni, razen 166 dni.

10 Pri INSS je 12. decembra 2016 zaprosila, naj se ji na podlagi člena 208 LGSS odobri predčasna starostna upokojitev od 4. januarja 2017, ko bo dopolnila 63 let.

11 INSS je z odločbo z dne 19. decembra 2016, ki je bila z odločbo, s katero je bilo odločeno o pritožbi BT, potrjena, navedeno prošnjo zavrnil z obrazložitvijo, da BT ni izpolnjevala pogoja za upravičenost do predčasne starostne pokojnine, določenega v členu 208(1)(c) tega zakona, ker je bil znesek pokojnine, ki bi jo prejela, nižji od minimalnega zneska pokojnine, do katerega bi bila lahko glede na svoje družinske razmere upravičena pri starosti 65 let.

12 Juzgado de lo Social n° 10 de Barcelona (delovno sodišče št. 10 v Barceloni, Španija) je tožbi, ki jo je BT vložila zoper ti odločbi, ugodilo. Navedeno sodišče je razsodilo, da navedena določba LGSS pomeni posredno diskriminacijo žensk, ki je v nasprotju z Direktivo 79/7, ker so te večinske v sektorju

gospodinjskih pomočnikov in ker delavec, ki spada v ta sektor, tudi če bi 44 let in pol plačeval prispevke v posebni sistem, ne bi imel pravice do pokojnine v znesku, ki bi mu omogočal, da zaprosi in pridobi predčasno starostno pokojnino pri starosti 63 let.

13 INSS je zoper to sodbo vložil pritožbo pri predložitvenem sodišču, in sicer Tribunal Superior de Justicia de Cataluña (vrhovno sodišče avtonomne skupnosti Katalonija, Španija). Navaja, da je bila osnova za prispevke v posebni sistem sprva nižja od osnove za prispevke v splošni španski sistem socialne varnosti. Zato so pokojnine oseb, vključenih v posebni sistem, prav tako nižje od pokojnin oseb, vključenih v splošni sistem. Osnova za prispevke v posebni sistem naj bi se kljub temu postopoma uskladila z osnovo prispevkov v splošni sistem, in sicer od vključitve prvega sistema v drugi sistem leta 2012.

14 Po navedbah predložitvenega sodišča se člen 208(1)(c) LGSS uporablja za vse delavce, ki spadajo v splošni sistem socialne varnosti. Ta določba naj bi s tem, da iz upravičenosti do predčasne starostne pokojnine izključuje zavarovance, ki se po svoji volji odločijo za predčasno upokojitev, vendar za katere znesek take pokojnine ne bi dosegel minimalnega zakonsko določenega zneska pokojnine, do katerega bi bili upravičeni pri starosti 65 let, preprečevala, da bi jim bil izplačan dodatek k pokojnini, ki bi pomenil stroške za nacionalni proračun. Poleg tega naj bi bila v skladu s cilji Evropske unije na področju pokojnin, in sicer doseči trajno ravnotežje med aktivno dobo in časom, ki ga osebe preživijo v pokoju. V zvezi s tem bi bilo nezdružljivo s težnjo po zvišanju upokojitvene starosti in krepitvi spodbud za podaljšanje aktivnega življenja, ki ga spodbuja Unija, če bi delavec lahko po svoji volji znižal upokojitveno starost brez kakršnega koli znižanja zneska pokojnine, s prejemanjem dodatka k pokojnini. Predložitveno sodišče poleg tega poudarja, da pogoj, kot je ta v navedeni določbi, ni določen, če je predčasna upokojitev povezana z razlogom, ki ga ni mogoče pripisati delavcu, kot je prestrukturiranje podjetja, in zato spada na področje uporabe člena 207 LGSS.

15 Predložitveno sodišče navaja, da je v skladu z uradnimi statističnimi podatki 89 % gospodinjskih pomočnikov, vključenih v posebni sistem, žensk. Vendar to sodišče meni, da je treba za preučitev, ali člen 208(1)(c) tega zakona povzroča posredno diskriminacijo v škodo delavk, upoštevati vse vključene v splošni sistem socialne varnosti, ki vsi spadajo na področje uporabe te določbe. Tako naj bi bilo treba poleg oseb, ki so vključene v posebni sistem, med drugim upoštevati tudi ženske, ki so iz drugih razlogov, kot so zakonska zveza, prisotnost otrok ali delo s krajšim delovnim časom, plačevale prispevke v nižjem znesku in krajše obdobje.

16 Predložitveno sodišče v zvezi s tem poudarja, da je iz statističnih podatkov, ki jih je predložilo Ministerio de Inclusión, Seguridad Social y Migraciones (ministrstvo za integracijo, socialno varnost in migracije, Španija), razvidno, da dodatek k pokojnini, da bi se dosegla zakonsko določena minimalna pokojnina, prejme večji odstotek upokojenih žensk kot upokojenih moških, kar kaže na to, da je več žensk kot moških prikrajšanih z določbo člena 208(1)(c) navedenega zakona, ki za delavca, ki se odloči, da se bo predčasno upokojil, določa pogoj, da mora biti na podlagi svojih prispevkov upravičen do minimalne zakonske pokojnine, brez izplačila takega dodatka k pokojnini. Predložitveno sodišče poudarja, da je leta 2018 dodatek k pokojnini prejemalo 422.112 moških, kar predstavlja 15,23 % pokojnin moških, v primerjavi s 468.822 ženskami, torej 31,45 % pokojnin žensk.

17 V teh okoliščinah je Tribunal Superior de Justicia de Cataluña (vrhovno sodišče avtonomne skupnosti Katalonija) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba prepoved posredne diskriminacije na podlagi spola za dostop do dajatev socialne varnosti in njihov izračun, ki je določena v členu 4 Direktive 79/7, razlagati tako, da preprečuje ali nasprotuje pravilu nacionalnega prava, kot je člen 208(1)(c) [LGSS], v skladu s katerim se od vseh zavarovancev v splošnem sistemu zahteva, da je za to, da se lahko predčasno upokojijo po svoji volji, pokojnina, ki bi jo prejemali in se izračuna po navadnem sistemu brez dodatka do minimalne pokojnine, enaka vsaj minimalni pokojnini, ker posredno diskriminira ženske zavarovanke v okviru splošnega sistema, saj velja za veliko večje število žensk kot moških?“

Vprašanje za predhodno odločanje

18 Predložitveno sodišče z vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 4(1) Direktive 79/7 razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, ki v primeru prostovoljne in predčasne upokojitve delavca, vključenega v splošni sistem socialne varnosti, pogojuje pravico do predčasne starostne pokojnine s tem, da je znesek te pokojnine vsaj enak minimalnemu znesku pokojnine, do katerega bi bil delavec upravičen ob 65. letu starosti, ker so z navedeno ureditvijo v posebno neugoden položaj postavljene zlasti delavke primerjavi z delavci.

19 Poudariti je treba, da člen 208(1)(c) LGSS za upravičenost do predčasne upokojitve na prošnjo zainteresirane osebe zahteva, da je znesek pokojnine, ki bi jo prejemala, višji od minimalnega zneska pokojnine, ki bi za to osebo veljal, ko bi dopolnila 65 let. Ta zahteva velja poleg drugih pogojev za upravičenost do take predčasne starostne pokojnine iz točk (a) in (b) tega člena 208(1), ki se nanašajo na to, da je dosegla starost, ki ni več kot dve leti nižja od tiste, ki je s tem zakonom določena za pridobitev pravice do starostne pokojnine, in izkazano minimalno obdobje 35 let dejanskega plačevanja prispevkov.

20 Sodišče pa je že imelo priložnost razsoditi, da pravo Unije, natančneje Uredba (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 72), načeloma ne nasprotuje določbi nacionalne ureditve, kot je člen 208(1)(c) LGSS, v skladu s katero se predčasna starostna pokojnina zavrne, če znesek, do katerega bi bil prosilec upravičen iz naslova te pokojnine, ne bi dosegal minimalnega zneska pokojnine, ki bi jo prejel ob dopolnitvi zakonske upokojitvene starosti (glej v tem smislu sodbo z dne 5. decembra 2019, Bocero Torrico in Bode, C-398/18 in C-428/18, EU:C:2019:1050, točke od 25 do 27).

21 Vendar je treba preveriti, ali je v postopku v glavni stvari ta izbira nacionalnega zakonodajalca v skladu z Direktivo 79/7 (glej po analogiji sodbo z dne 14. aprila 2015, Cachaldora Fernández, C-527/13, EU:C:2015:215, točka 26).

22 Natančneje, člen 4(1), prva alinea, te direktive v povezavi z njenim členom 3(1)(a), tretja alinea, prepoveduje vsakršno diskriminacijo na podlagi spola, med drugim glede pogojev za dostop do zakonskih sistemov, ki zagotavljajo varstvo pred tveganjem starosti (sodba z dne 26. junija 2018 (Sprememba spola in starostna pokojnina), C-451/16, EU:C:2018:492, točka 32). Ni sporno, da je sistem predčasne starostne pokojnine iz postopka v glavni stvari del teh sistemov.

23 Uvodoma je treba ugotoviti, da nacionalna ureditev, kot je ta v postopku v glavni stvari, ne pomeni diskriminacije, ki neposredno temelji na spolu, saj se brez razlikovanja uporablja za delavce in delavke.

24 V zvezi z vprašanjem, ali taka ureditev pomeni posredno diskriminacijo, je treba opozoriti, da je treba ta pojem v okviru Direktive 79/7 razumeti enako kot v okviru Direktive 2006/54 (sodba z dne 8. maja 2019, Villar Láiz, C-161/18, EU:C:2019:382, točka 37 in navedena sodna praksa). Iz člena 2(1)(b) Direktive 2006/54 pa je razvidno, da gre za posredno diskriminacijo na podlagi spola, kadar bi bile zaradi navidezno nevtralnega predpisa, merila ali prakse osebe enega spola v posebej neugodnem položaju v primerjavi z osebami drugega spola, razen če ni ta predpis, merilo ali praksa objektivno utemeljena z legitimnim ciljem ter so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna in potrebna.

25 Obstoj takega manj ugodnega položaja bi bilo med drugim mogoče ugotoviti, če bi bilo dokazano, da ureditev, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, negativno vpliva na bistveno večji delež pripadnikov enega spola v primerjavi s pripadniki drugega spola. Predložitveno sodišče mora presoditi, ali gre v postopku v glavni stvari za tak primer (glej zlasti sodbo z dne 8. maja 2019, Villar Láiz, C-161/18, EU:C:2019:382, točka 38 in navedena sodna praksa).

26 Sodišče je že razsodilo, da mora nacionalno sodišče – če so mu tako kot v obravnavani zadevi na voljo statistični podatki – na eni strani, upoštevati vse delavce, na katere se nanaša nacionalna ureditev, iz katere izhaja različno obravnavanje, in na drugi strani, da najboljša metoda primerjave zajema primerjavo zadevnih deležev delavk, ki spadajo na področje uporabe te ureditve, na katere vpliva domnevno različno obravnavanje, in tistih, na katere ne vpliva, z istimi deleži pri delavcih, ki spadajo na njeno področje uporabe (glej v tem smislu sodbo z dne 24. septembra 2020, YS (Poklicne pokojnine vodilnih delavcev), C-223/19, EU:C:2019:753, točka 52 in navedena sodna praksa).

27 V zvezi s tem mora nacionalno sodišče presoditi, v kolikšnem obsegu so statistični podatki, ki so mu bili predloženi, zanesljivi in ali jih je mogoče upoštevati, torej zlasti ali ne odražajo zgolj naključnih ali kratkoročnih pojavov ter ali so dovolj obsežni (glej v tem smislu sodbo z dne 24. septembra 2020, YS (Poklicne pokojnine vodilnih delavcev), C-223/19, EU:C:2019:753, točka 51 in navedena sodna praksa).

28 V obravnavanem primeru je treba na prvem mestu, kot predlaga predložitveno sodišče, upoštevati ne le osebe, ki so vključene v posebni sistem, ampak tudi vse delavce, za katere velja splošni španski sistem socialne varnosti, v katerega so vključeni navedeni zavarovanci posebnega sistema. Ureditev iz postopka v glavni stvari se namreč uporablja za vse osebe, ki so vključene v navedeni splošni sistem.

29 Na drugem mestu, kot poudarja tudi predložitveno sodišče, je mogoče delež oseb, vključenih v splošni sistem socialne varnosti, ki je v manj ugodnem položaju zaradi člena 208(1)(c) LGSS, zanesljivo opredeliti z upoštevanjem števila upokojencev, ki prejemajo dodatek k pokojnini, da bi dosegli minimalno zakonsko določeno pokojnino, glede na skupno število upokojencev, za katere velja ta sistem. Prav osebam, ki prejemajo dodatek k pokojnini, naj bi bila namreč prošnja za predčasno starostno pokojnino zavrnjena na podlagi navedene določbe, ker bi bil znesek pokojnine, ki bi jo prejele ob vložitvi take prošnje, nižji od navedene zakonske minimalne pokojnine. Nasprotno pa naj upoštevanje zgolj oseb, ki jim je bila prošnja za predčasno starostno pokojnino dejansko zavrnjena na podlagi člena 208(1)(c) tega zakona, kot predlagata INSS in španska vlada v pisnih stališčih, ne bi nujno prikazovalo števila oseb, na katere ta določba vpliva, saj ni izključeno, da veliko teh oseb take prošnje sploh ni vložilo.

30 Vendar je treba, na tretjem mestu, za ugotovitev, ali v obravnavani zadevi zgolj člen 208(1)(c) LGSS pomeni posredno diskriminacijo, ki je v nasprotju s členom 4(1) Direktive 79/7, upoštevati osebe, ki jim je bila predčasna starostna pokojnina zavrnjena zgolj na podlagi tega člena 208(1)(c), brez tistih, ki razen pogoja iz te določbe ne izpolnjujejo pogojev za dostop do te pokojnine, ki se nanašata na starost in dobo plačevanja prispevkov, iz točk (a) in (b) navedenega člena 208(1). Tako je mogoče – kakor INSS in španska vlada navajata v pisnih stališčih – obstoj take posredne diskriminacije razkriti z upoštevanjem števila novih upokojencev, ki v obdobju enega leta izpolnijo pogoj iz člena 208(1)(b) LGSS, in sicer, da so plačevali prispevke 35 let, in ki prejemajo dodatek k pokojnini, v primerjavi s skupnim številom novih upokojencev v istem letu.

31 Iz zgornjih ugotovitev izhaja, da če bi v zvezi s postopkom v glavni stvari statistični podatki, predloženi predložitvenemu sodišču, pokazali, da je med novimi upokojenci ženskega spola, za katere velja splošni sistem socialne varnosti, delež tistih, ki so plačevali prispevke več kot 35 let in prejemajo dodatek k pokojnini, precej višji od deleža, ugotovljenega med novimi upokojenci moškega spola, za katere velja isti sistem, bi bilo treba šteti, da člen 208(1)(c) LGSS pomeni posredno diskriminacijo na podlagi spola, ki je v nasprotju s členom 4(1) Direktive 79/7, razen če ta določba ni utemeljena z objektivnimi dejavniki, ki niso nikakor povezani z diskriminacijo na podlagi spola (glej po analogiji sodbo z dne 8. maja 2019, Villar Láiz, C-161/18, EU:C:2019:382, točka 47).

32 Ureditev iz postopka v glavni stvari bi bila tako upravičena zlasti, če bi predložitveno sodišče ugotovilo, da ustreza legitimnemu cilju socialne politike, da je primerna in nujna za dosego tega cilja, pri čemer se razume, da je mogoče šteti, da je primerna za zagotavljanje navedenega cilja le, če resnično ustreza

želji, da se ta cilj doseže, in če se ta ureditev izvaja dosledno in sistematično (glej v tem smislu sodbo z dne 24. septembra 2020, YS (Poklicne pokojnine vodilnih delavcev), C-223/19, EU:C:2019:753, točka 56 in navedena sodna praksa).

33 Poleg tega je treba opozoriti, da imajo države članice pri izbiri ukrepov, s katerimi je mogoče uresničiti cilje njihove socialne politike in politike zaposlovanja, široko polje proste presoje (sodba z dne 24. septembra 2020, YS (Poklicne pokojnine vodilnih delavcev), C-223/19, EU:C:2019:753, točka 57 in navedena sodna praksa).

34 V obravnavanem primeru predložitveno sodišče navaja, da je španski zakonodajalec sprejel člen 208(1)(c) LGSS ob upoštevanju španskega prava, na podlagi katerega ne sme nihče prejeti pokojnine, nižje od minimalne pokojnine, določene vsako leto, ki se šteje za življenjski minimum, kar v nekaterih primerih pomeni izplačilo pokojninskega dodatka v skladu s členom 59 navedenega zakona. Ureditev iz postopka v glavni stvari pa naj bi povzročila, da bi se nekaterim delavcem, ki bi se želeli prostovoljno predčasno upokojiti in bi bili na tej podlagi upravičeni do predčasne starostne pokojnine, ta pokojnina zavrnila, ker bi bil njen znesek nižji od zneska minimalne pokojnine, zaradi česar bi na podlagi veljavnega nacionalnega prava zadevni delavec pridobil pravico do dodatka k pokojnini.

35 V zvezi s tem je treba najprej opozoriti, da je Sodišče razsodilo, prvič, da je dodelitev dohodka, ki je enak socialnemu minimumu, sestavni del socialne politike držav članic, in drugič, da je plačilo varstvenega dodatka, katerega namen je, da se njegovemu upravičencu v primeru nezadostne pokojnine zagotovi življenjski minimum, legitimen cilj socialne politike, ki nikakor ni povezan z diskriminacijo na podlagi spola (glej v tem smislu sodbo z dne 20. oktobra 2011, Brachner, C-123/10, EU:C:2011:675, točke od 89 do 91 in navedena sodna praksa).

36 V zvezi z utemeljitvijo nacionalne ureditve iz postopka v glavni stvari INSS in španska vlada v pisnih stališčih navajata, da je namen člena 208(1)(c) LGSS s tem, da iz dostopa do predčasne starostne pokojnine izključuje osebe, ki se odločijo, da se bodo predčasno upokojile, vendar bi imele ob upoštevanju zneska te pokojnine pravico do dodatka k pokojnini na stroške države, zagotoviti vzdržnost španskega sistema socialne varnosti in doseči trajno ravnovesje med dobo poklicne aktivnosti in časom, ki ga osebe preživijo v pokoju, saj bi imel neomejen dostop do predčasne upokojitve resne posledice za financiranje tega sistema.

37 V tem okviru je tako iz predložitvene odločbe kot iz pisnih stališč INSS in španske vlade razvidno, da so navedeni cilji nacionalne ureditve iz postopka v glavni stvari v skladu s cilji Unije, navedenimi v zeleni knjigi Komisije z dne 7. julija 2010, naslovljeni „Za ustrezne, vzdržne in varne evropske pokojninske sisteme“ (COM (2010) 365 final), ter v beli knjigi te institucije z dne 16. februarja 2012, naslovljeni „Strategija za ustrezne, varne in trajne pokojnine“ (COM (2012) 55 final), ki se zavzemata za doseganje ravnovesja med trajanjem delovne dobe in pokoja, zlasti ob upoštevanju podaljševanja pričakovane življenjske dobe, da bi se zagotovili ustreznost in vzdržnost pokojninskih sistemov.

38 Vendar je Sodišče imelo priložnost razsoditi, da čeprav proračunski razlogi ne morejo upravičiti diskriminacije v škodo enega od spolov, pa je cilje zagotovitve trajnostnega financiranja starostnih pokojnin ob upoštevanju širokega polja proste presoje, ki jo imajo države članice, mogoče šteti za legitimne cilje socialne politike, ki niso nikakor povezani z diskriminacijo na podlagi spola (sodba z dne 24. septembra 2020, YS (Poklicne pokojnine vodilnih delavcev), C-223/19, EU:C:2019:753, točki 60 in 61).

39 Iz tega sledi, da cilji, na katere se sklicujeta INSS in španska vlada, načeloma lahko upravičijo morebitno različno obravnavanje v škodo delavk, ki bi posredno izhajalo iz uporabe člena 208(1)(c) LGSS.

40 Razvidno je, da je taka nacionalna ureditev primerna za uresničitev navedenih ciljev. Namen izključitve iz dostopa do predčasne starostne pokojnine za osebe, ki bi se želele po svoji volji predčasno upokojiti, vendar bi zanje znesek take pokojnine dajal pravico do dodatka k pokojnini, je namreč zavarovati finance španskega sistema socialne varnosti in podaljšati delovno dobo teh oseb. Kot je razvidno iz predložitvene odločbe, bi brez take izključitve pravica zadevnih oseb do prejemanja predčasne starostne pokojnine, ki jo spremlja dodatek k pokojnini, škodljivo vplivala na uresničevanje teh ciljev, ker bi navedenim osebam omogočala, da delajo manj časa, tako da se predčasno upokojijo, ne da bi se jim znižal znesek njihove bodoče pokojnine.

41 Poleg tega je treba ugotoviti, da se nacionalna ureditev iz postopka v glavni stvari izvaja dosledno in sistematično, saj se uporablja za vse delavce, ki so vključeni v španski splošni sistem socialne varnosti.

42 Očitno je tudi, da ta nacionalna ureditev ne povzroča ukrepov, ki bi presegali to, kar je potrebno za uresničitev zastavljenih ciljev. Taka ureditev namreč dostop do starostne pokojnine prepoveduje le osebam, ki bi se po svoji volji želele predčasno upokojiti, vendar bi znesek pokojnine pomenil breme za nacionalni sistem socialne varnosti, ker bi jim moral biti izplačan dodatek k pokojnini. Poleg tega je iz spisa, predloženega Sodišču, razvidno, da se taka izključitev lahko uporabi le, če se delavec predčasno upokoji na podlagi njegove namerne odločitve, in ne iz razloga, ki mu ga ni mogoče pripisati, na primer ob prestrukturiranju podjetja. Poleg tega, kot je Komisija navedla v pisnem stališču, nacionalni zakonodajalec ne bi mogel sprejeti drugačne zakonodajne odločitve, ki bi pomenila odstopanje od jamstva, da se doseže minimalni znesek pokojnine, v primeru prostovoljnih predčasnih upokojitev, ne da bi kršil cilj socialne politike, ki mu sledi to jamstvo, kot je naveden v točki 35 te sodbe.

43 Glede na zgoraj navedeno je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 4(1) Direktive 79/7 razlagati tako, da ne nasprotuje nacionalni ureditvi, ki v primeru predčasne upokojitve po volji delavca, vključenega v splošni sistem socialne varnosti, njegovo pravico do predčasne starostne pokojnine pogojuje s tem, da je znesek te pokojnine vsaj enak minimalnemu znesku pokojnine, do katerega bi imel ta delavec pravico ob 65. letu starosti, čeprav bi bile zaradi te ureditve delavke v posebno neugodnem položaju glede na delavce – kar mora preveriti predložitveno sodišče – če je ta posledica utemeljena z legitimnimi cilji socialne politike, ki niso nikakor povezani z diskriminacijo na podlagi spola.

Stroški

44 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (osmi senat) razsodilo:

Člen 4(1) Direktive Sveta z dne 19. decembra 1978 o postopnem izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zadevah socialne varnosti (79/7/EGS) je treba razlagati tako, da ne nasprotuje nacionalni ureditvi, ki v primeru predčasne upokojitve po volji delavca, vključenega v splošni sistem socialne varnosti, njegovo pravico do predčasne starostne pokojnine pogojuje s tem, da je znesek te pokojnine vsaj enak minimalnemu znesku pokojnine, do katerega bi imel ta delavec pravico ob 65. letu starosti, čeprav bi bile zaradi te ureditve delavke v posebno neugodnem položaju glede na delavce – kar mora preveriti predložitveno sodišče – če je ta posledica utemeljena z legitimnimi cilji socialne politike, ki niso nikakor povezani z diskriminacijo na podlagi spola.

Podpisi